

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

23 décembre 2011

PROPOSITION DE LOI

**instaurant le principe “*una via*”
dans le cadre de la poursuite des infractions
à la législation fiscale
et majorant les amendes pénales fiscales**

(déposée par M. Raf Terwingen et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 december 2011

WETSVOORSTEL

**tot instelling van het “*una via*”-principe
in de vervolging van overtredingen
van de fiscale wetgeving en tot verhoging
van de fiscale penale boetes**

(ingediend door de heer Raf Terwingen c.s.)

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi vise à uniformiser le mode de sanction des infractions fiscales par les pouvoirs publics. Elle met en place une concertation entre les administrations fiscales et la justice afin de coordonner l'approche de la fraude fiscale sur la base du principe “una via”. Elle s'appuie à cet égard sur le principe de subsidiarité et sur le principe “non bis in idem”: pour chaque dossier concret, les administrations fiscales s'attaqueront à la fraude et la sanctionneront ou elles se limiteront à constater la dette fiscale, la sanction étant imposée par la voie pénale.

Pour accroître l'effet dissuasif, cette proposition de loi majore en outre les amendes fiscales pénales et rend désormais les décimes additionnels sur les amendes fiscales également applicables aux infractions fiscales.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe eenheid te brengen in de wijze waarop de overheid fiscale overtredingen bestraft. Er komt een overleg tussen de fiscale administraties en het gerecht om de aanpak van fiscale fraude te coördineren op basis van het “una via”-principe. Hierbij wordt uitgegaan van het subsidiariteitsprincipe en het “non bis in idem”-principe: de fiscale administraties zullen in elk concreet dossier de fraude ofwel zelf aanpakken en beboeten, ofwel enkel de fiscale schuld vaststellen waarna de straf via de strafrechtelijke weg opgelegd wordt.

Om een groter ontradend effect te hebben, verhoogt dit voorstel tevens de fiscale penale boetes, en gelden voortaan de opdecimes op de strafrechtelijke geldboetes ook voor fiscale misdrijven.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie	
PS	:	Parti Socialiste	
MR	:	Mouvement Réformateur	
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams	
sp.a	:	socialistische partij anders	
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen	
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten	
VB	:	Vlaams Belang	
cdH	:	centre démocrate Humaniste	
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones	
LDD	:	Lijst Dedecker	
MLD	:	Mouvement pour la Liberté et la Démocratie	

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN:	Plenum
COM:	Réunion de commission	COM:	Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants		Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail : publications@lachambre.be		Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be	

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Plusieurs études mettent en évidence l'importance de la lutte contre la fraude fiscale.

Bien que des chiffres exacts fassent défaut en ce qui concerne la perte de revenus pour le Trésor induite par la fraude fiscale, certaines études montrent que cette fraude a une incidence énorme sur l'économie.

Dans son rapport du 7 mai 2009, la commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les grands dossiers de fraude fiscale cite des chiffres d'études internationales qui donnent une définition très large de la notion d'économie au noir, selon lesquels l'économie au noir en Belgique est évaluée à 21,5 % du PIB, soit 60 milliards d'euros par an.

Il ressort d'une étude réalisée en 2011 par la Banque nationale de Belgique, qui utilise une définition plus réaliste, que le montant total de l'augmentation de la valeur ajoutée pour l'économie souterraine et l'estimation pour l'aide ménagère au noir s'élève à 12,879 milliards d'euros ou 3,85 % du PIB.

Quoi qu'il en soit, il importe que les autorités mènent une lutte efficace et efficiente contre la fraude fiscale.

Ce sont différents services d'inspection et de contrôle qui luttent contre la fraude dans les différents domaines fiscaux, sociaux et économiques. Pour coordonner cette lutte, l'arrêté royal du 29 avril 2008 a créé un Comité ministériel pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Présidé par le premier ministre, ce comité ministériel est chargé d'établir la politique générale de la lutte contre la fraude fiscale et sociale et de déterminer les priorités des services concernés par cette lutte.

Dans le prolongement, l'arrêté royal du 29 avril 2008 portant création du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale a institué un Collège, sous la présidence du secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude. Ce Collège élabore des plans d'action annuels pour la lutte contre la fraude sous l'angle de la concertation, de la collaboration et des actions communes entre les services respectifs.

Parallèlement à cela, la Chambre des représentants a créé une commission d'enquête chargée de la grande

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het belang van de strijd tegen de fiscale fraude wordt aangetoond door verschillende studies.

Niettegenstaande exacte cijfers omtrent het inkomstenverlies voor de schatkist als gevolg van fiscale fraude ontbreken, tonen studies aan dat de impact op het economische stelsel enorm is.

In het verslag van 7 mei 2009 van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers worden cijfers van internationale studies die het begrip zwarte economie zeer ruim definiëren, vernoemd waarbij de zwarte economie in België op 21,5 % van het BBP, hetzij 60 miljard euro per jaar wordt geraamd.

Een studie van 2011 gemaakt door de Nationale Bank van België gebruikt een meer realistische definitie en toont aan dat het totaalbedrag van de ophoging van de toegevoegde waarde voor de zwarte economie en de raming voor huishoudhulp in het zwart 12,879 miljard euro of 3,85 % van het BBP belooft.

Het is hoe dan ook van belang dat de overheid de strijd tegen de fiscale fraude op een doeltreffende en efficiënte manier voert.

Die strijd tegen de fraude op de verschillende fiscale, sociale en economische domeinen wordt gevoerd door verschillende inspectie- en controlediensten. Om deze strijd te coördineren is door het koninklijk besluit van 29 april 2008 een ministerieel comité voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude opgericht. Dit ministerieel comité onder het voorzitterschap van de eerste minister heeft als opdracht het opstellen van de algemene politiek inzake de strijd tegen de fiscale en sociale fraude en het vaststellen van de prioriteiten van de diensten betrokken bij deze strijd.

In het verlengde daarvan is door het koninklijk besluit van 29 april 2008 houdende de oprichting van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude, een College opgericht onder het voorzitterschap van de Staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding. Dit College werkt jaarlijkse actieplannen voor de fraudebestrijding uit waarbij de uitgangspunten het overleg, de samenwerking en gezamenlijke acties tussen de respectievelijke diensten zijn.

Parallel daarmee heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers een onderzoekscommissie naar de grote

fraude fiscale. Celle-ci a tenu une première réunion le 26 mai 2008 et a organisé de nombreuses auditions des principaux acteurs de la lutte contre la grande fraude fiscale.

Le 9 mai 2009, cette commission d'enquête a rendu son rapport (DOC 52 0034/004), contenant plus de cent recommandations destinées à améliorer l'efficacité de la lutte contre la fraude fiscale. Une grande partie de ces recommandations visent à uniformiser la coopération entre les administrations fiscales et la justice ainsi qu'à les renforcer afin que chacune puisse remplir sa mission avec plus d'efficacité.

La commission d'enquête parlementaire a intégré en guise de septième recommandation l'instauration d'une règle *una via* dans les matières fiscales et a développé à cette fin une structure de concertation complexe articulée autour de divers organes de concertation composés de représentants des administrations fiscales et des instances judiciaires et qui décide, en tant qu'organe, de la suite à donner à un dossier de fraude fiscale, à savoir la voie administrative ou la voie pénale.

Dans son avis n° 47 426/2 du 9 décembre 2009, le Conseil d'État a répété une nouvelle fois que l'immixtion dans l'organisation des services d'administration générale n'était possible que dans le respect de la répartition des compétences — ancrée dans la Constitution - entre le pouvoir législatif et le pouvoir exécutif si des circonstances exceptionnelles le justifiaient ou si cela concernait des dispositions qui, selon la Constitution, ne peuvent être fixées que par la législature.

Par ailleurs, cet avis rappelle les compétences respectives des pouvoirs exécutif et judiciaire. C'est ainsi que l'article 151, § 1er, deuxième phrase, de la Constitution est libellé comme suit:

“Le ministère public est indépendant dans l'exercice des recherches et poursuites individuelles, sans préjudice du droit du ministre compétent d'ordonner des poursuites et d'arrêter des directives contraignantes de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite”.

L'article 143^{quater} du Code judiciaire dispose que le ministre de la Justice arrête les directives de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite après avoir pris l'avis du Collège des procureurs généraux.

La Cour constitutionnelle a souligné dans son arrêt n°52/97 du 14 juillet 1997 que les directives en matière

fiscale fraude opgericht. Deze is op 26 mei 2008 een eerste maal samengekomen en heeft vele hoorzittingen gehouden met de belangrijkste actoren in de strijd tegen de grote fiscale fraude.

Op 9 mei 2009 heeft deze onderzoekscommissie haar verslag uitgebracht (DOC 52 0034/004) met daarin meer dan honderd aanbevelingen voor een efficiëntere strijd tegen de fiscale fraude. Een groot deel van die aanbevelingen hebben tot doel om eenheid te brengen in de samenwerking tussen de fiscale administraties en het gerecht alsook beiden te versterken zodat ieder zijn taak doeltreffender kan uitvoeren.

De parlementaire onderzoekscommissie heeft in haar zevende aanbeveling het instellen van een “*una via*”-regel in fiscale zaken opgenomen en hiervoor een complexe overlegstructuur met verschillende overlegorganen uitgewerkt die zijn samengesteld uit vertegenwoordiging van de fiscale administraties en de gerechtelijke instanties en die als orgaan beslissen of een fiscaal fraudedossier al dan niet via de administratieve weg dient aangepakt te worden ofwel via de strafrechtelijke weg.

In haar advies Nr. 47 426/2 van 9 december 2009 heeft de Raad van State nogmaals herhaald dat de inmenging in de organisatie van diensten van algemeen bestuur alleen in overeenstemming is met de grondwettelijke verdeling van de bevoegdheden tussen de wetgevende en de uitvoerende macht, indien ze door uitzonderlijke omstandigheden is verantwoord of indien ze bepalingen betreft die krachtens de Grondwet alleen door de wetgever kunnen worden vastgesteld.

Verder wordt in dat advies herinnerd aan de respectieve bevoegdheden van de uitvoerende en de rechterlijke macht. Zo luidt artikel 151, § 1, tweede zin van de Grondwet als volgt:

“Het openbaar ministerie is onafhankelijk in de individuele opsporing en vervolging onverminderd het recht van de bevoegde minister om de vervolging te bevelen en om de bindende richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, vast te leggen.”

Artikel 143^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt op zijn beurt dat de minister van Justitie de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid vaststelt, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, nadat het advies van het college van procureurs-generaal heeft ingewonnen.

Het Grondwettelijk Hof heeft in haar arrest nr. 52/97 van 14 juli 1997 onderstreept dat de richtlijnen

de politique criminelle “(peuvent) contenir des modalités et critères généraux pour l’exécution de la politique de recherche et de poursuite”. Elles ne peuvent cependant pas “conduire à la neutralisation d’une loi ou impliquer que le ministre de la Justice exerce un droit d’injonction négatif individuel”.

L’organisation du principe *una via* sur la base duquel l’on décide si un dossier de fraude fiscale doit être traité par la voie administrative ou doit faire l’objet de poursuites au pénal, devra donc toujours être confronté aux dispositions constitutionnelles précitées. A cet effet, tout critère préalablement imposé limitera le pouvoir d’appréciation du Ministère public par exemple à la composante morale du fait punissable, du montant de l’impôt éludé ou de la circonstance de récidive et se heurtera donc à l’article 151 de la Constitution.

Pour n’appliquer qu’une sanction administrative, le Conseil d’État estime qu’en principe l’on ne peut accepter que le choix revienne en premier lieu à l’administration. Ceci induirait que, si l’administration décidait d’imposer une sanction administrative, le ministère public ne pourrait plus procéder à des poursuites.

En outre, il convient de tenir compte du fait que si l’on attribue à un organe de concertation composé de fonctionnaires un pouvoir d’appréciation en matière de poursuites pénales, ces fonctionnaires ne peuvent pas être considérés — contrairement aux magistrats du ministère public — comme ne relevant pas de l’autorité hiérarchique du ministre et, partant, du pouvoir exécutif (avis du CdE 11 461/1).

Au sein du Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale, un groupe de travail d’experts composé de magistrats du ministère public et de fonctionnaires dirigeants des départements concernés a été créé sur décision du Conseil des ministres du 30 octobre 2009. Il a été chargé d’étudier comment la recommandation n° 7 de la Commission d’enquête parlementaire sur les grands dossiers de fraude fiscale pouvait être mise en œuvre. Le groupe de travail a élaboré une note qui tient compte des avis précités du Conseil d’État et des observations du collège des procureurs généraux et de l’administration des Affaires fiscales du Service public fédéral Finances. Cette note a été présentée les 25 janvier et 26 avril 2011 aux commissions parlementaires réunies des Finances et du Budget et de la Justice, après approbation par le Collège pour la lutte contre la fraude fiscale et sociale. Elle conclut que, pour pouvoir appliquer le principe *una via* dans le cadre de l’approche

inzake strafrechtelijk beleid “algemene criteria en modaliteiten (kunnen) bevatten om het opsporings- en vervolgingsbeleid uit te oefenen”. Zij mogen evenwel niet “leiden tot het buiten werking stellen van een wet of impliceren dat de minister van Justitie een individueel negatief injunctierecht zou uitoefenen”.

De organisatie van het “*una via*”- principe waarbij de keuze gemaakt wordt of een fiscaal fraudedossier al dan niet via de administratieve weg aangepakt moet worden, ofwel via de strafrechtelijke weg dient vervolgd te worden, zal dus steeds de voormelde grondwettelijke toetsing moeten kunnen doorstaan. Hierbij zal elk vooraf opgelegd criterium de beoordelingsbevoegdheid van het openbaar ministerie, bijvoorbeeld met betrekking tot het moreel bestanddeel van het strafbare feit, van het bedrag van de ontdoken belasting of van de omstandigheid van recidive, beperken en dus botsen met artikel 151 van de Grondwet.

Om alleen een administratieve bestraffing toe te passen, kan volgens de Raad van State in beginsel niet aanvaard worden dat de keuze in de eerste plaats toekomt aan de administratie, met als gevolg dat indien de administratie besluit een administratieve sanctie op te leggen, het openbaar ministerie geen vervolging meer kan instellen.

Bovendien moet rekening gehouden worden met het feit dat bij het toekennen van een beoordelingsbevoegdheid inzake strafrechtelijke vervolging aan een overlegorgaan waarvan ambtenaren deel uitmaken, deze ambtenaren — in tegenstelling tot de magistraten van het openbaar ministerie — niet als onafhankelijk van het hiërarchisch gezag van de minister, en dus van de uitvoerende macht, kunnen worden beschouwd (Advies RvS 11 461/1).

Binnen de schoot van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude is naar aanleiding van de Ministerraad van 30 oktober 2009 een expertenwerkgroep met magistraten van het openbaar ministerie en topfunctionarissen van de betrokken departementen opgericht om te onderzoeken hoe uitvoering kan gegeven worden aan de aanbeveling nummer 7 van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraudedossiers. De werkgroep heeft een nota uitgewerkt die rekening heeft gehouden met de bovenstaande adviezen van de Raad van State en met opmerkingen van het college van procureurs-generaal en de administratie van Fiscale Zaken van de Federale Overheidsdienst Financiën en die na goedkeuring door het college voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude op 25 januari 2011 en 26 april 2011 is voorgelegd aan de gezamenlijke parlementaire commissie voor de Financiën en de Begroting en voor de Justitie. Deze nota besluit dat, om

de la fraude fiscale, une concertation franche entre les autorités concernées s'impose mais qu'elle doit s'inscrire dans le respect des compétences respectives des administrations fiscales et du ministère public et des principes de l'État de droit.

La présente proposition permet la concertation requise en adaptant les dispositions de la loi du 4 août 1986 telles qu'insérées dans les différents codes fiscaux, de façon telle qu'elle permet à un fonctionnaire titulaire d'un grade de directeur ou d'un grade supérieur et à leurs collaborateurs de participer à une concertation avec le procureur du Roi s'agissant de l'approche de la fraude fiscale dans le cadre des phénomènes de fraude et des dossiers individuels, sans entraîner la nullité de l'acte de procédure.

L'application du principe *una via* a pour but d'organiser efficacement la lutte contre la fraude fiscale afin d'éviter le double emploi des moyens publics. Il est dès lors nécessaire que le fonctionnaire titulaire d'un grade de directeur ou d'un grade supérieur qui participe à la concertation puisse se faire assister par les fonctionnaires qui assurent le traitement du dossier individuel ou qui disposent d'une expertise dans le domaine du phénomène de fraude étudié.

Cette concertation entre les autorités judiciaires, policières et fiscales sera possible moyennant le respect des principes généraux du droit et sur la base du principe de subsidiarité et du principe *non bis in idem*.

Le principe de subsidiarité implique que la recherche, en ce compris la constatation de fraude fiscale et la dette fiscale et du recouvrement, reste du ressort des administrations fiscales avec tous les moyens légaux dont elles disposent. Si ces moyens légaux devaient ne pas suffire pour s'attaquer à la fraude fiscale et la sanctionner, les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire devraient pouvoir être déployés dans les limites prescrites par la loi.

Par ailleurs, toutes les infractions aux lois fiscales qui sont commises dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire constituent des infractions pénales. La recherche et les poursuites du chef de ces infractions relèvent dès lors respectivement de la compétence de la police et du ministère public. C'est ainsi qu'il peut arriver qu'une même infraction fiscale soit sanctionnée en application de la procédure fiscale tout en faisant l'objet de poursuites en application de la procédure pénale. Il s'agit d'un cas de chevauchement qui, outre le fait qu'il est inefficace par rapport au déploiement de différents moyens publics limités pour un même dossier de fraude, peut s'avérer contraire au principe *non bis*

het "una via"-principe te kunnen toepassen in de aanpak van de fiscale fraude, een openhartig overleg tussen de bevoegde overheden noodzakelijk is maar met respect voor de respectievelijke bevoegdheden van de fiscale administraties en het openbaar ministerie en voor de principes van de rechtstaat.

Daartoe maakt dit voorstel het noodzakelijk overleg mogelijk door de bepalingen van de wet van 4 augustus 1986 zoals deze zijn ingevoegd in de verschillende fiscale wetboeken zodanig aan te passen dat de ambtenaar met een graad van directeur of met een hogere graad en hun medewerkers, kunnen deelnemen aan een overleg met de procureur des Konings betreffende de aanpak van de fiscale fraude inzake fraudefenomenen en inzake individuele dossiers, zonder dat dit de nietigheid van de akte van rechtspleging tot gevolg heeft.

Het toepassen van het "una via"-principe heeft tot doel om de strijd tegen de fiscale fraude op een efficiënte manier te organiseren opdat een dubbel gebruik van overheidsmiddelen vermeden wordt. Het is dan ook noodzakelijk dat de ambtenaar met een graad van directeur of met een hogere graad die deelneemt aan het overleg zich kan laten bijstaan door de ambtenaren die het individueel dossier behandelen of een expertise hebben in het fraudefenomeen dat besproken wordt.

Dit overleg tussen de gerechtelijke, politieke en fiscale overheden zal mogelijk worden met respect voor de algemene rechtsprincipes en uitgaande van het subsidiariteitsprincipe en het principe "non bis in idem".

Het subsidiariteitsprincipe betekent dat de opsporing inclusief het vaststellen van fiscale fraude en de fiscale schuld alsook van de invordering, de taak blijft van de fiscale administraties met al hun wettelijke middelen waarover deze beschikken. Indien deze wettelijke middelen weliswaar niet voldoende zijn om de fiscale fraude aan te pakken en te beboeten, is het noodzakelijk dat de onderzoeksmiddelen van de rechterlijke macht kunnen aangewend worden binnen de wettelijke grenzen.

Tevens vormen alle overtredingen van de fiscale wetten begaan met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, een strafrechtelijke inbreuk waardoor het opsporen en het vervolgen van deze inbreuken ook behoren tot de respectievelijke bevoegdheid van de politie en het openbaar ministerie. Op die manier kan de situatie ontstaan dat eenzelfde fiscale overtreding aangepakt wordt met toepassing van de fiscale procedure en ook strafrechtelijk vervolgd wordt. Dit is een overlapping die niet alleen inefficiënt is met betrekking tot de inzet van verschillende beperkte overheidsmiddelen voor eenzelfde fraudedossier, maar die ook strijdig kan zijn met het "non bis in idem" principe, met name

in idem notamment lorsque les administrations fiscales imposent une amende administrative et que, dans le même temps, la justice prononce des sanctions pénales. Le caractère obligatoire de ce principe a été précisé le 10 février 2009 dans l'arrêt ZOLOTUKHIN de la Grande Chambre de la Cour européenne des droits de l'homme. Dans cette affaire, les poursuites engagées au pénal qui concernaient principalement une même infraction pour laquelle l'intéressé avait déjà fait l'objet d'une sanction administrative, ont été considérées comme une violation de l'article 4 du protocole n° 7 à la Convention européenne des droits de l'homme (CEDH).

Les administrations fiscales disposent du savoir-faire, des moyens et des fonctionnaires pour, à la lumière des faits constatés, déterminer du manière rapide et efficace l'impôt éludé et l'enrôler. En outre, les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire sont plus étendus que ceux dont disposent les administrations fiscales de sorte qu'au sein de la concertation prévue, une répartition des dossiers de fraude fiscale peut être réalisée:

— d'une part, les dossiers de fraude fiscale relativement simple dans le cadre desquels les moyens légaux de l'administration fiscale s'avèrent suffisants pour lutter contre la fraude;

— et, d'autre part, les dossiers de fraude fiscale, qui nécessitent les moyens d'enquête du pouvoir judiciaire.

Conformément aux dispositions de la Constitution et du Code judiciaire, le ministre de la Justice arrête les directives de politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite après avoir pris l'avis du Collège des procureurs généraux. C'est donc dans le cadre de la politique criminelle du ministre de la Justice et du Collège des procureurs généraux qu'un dossier de fraude fiscale ou un dossier où le contribuable collabore pleinement à l'établissement et au paiement de l'impôt éludé sera traité par l'administration fiscale et sanctionné au moyen des sanctions administratives prévues.

Par contre, un dossier de fraude fiscale plus grave ou un dossier de véritable fraude organisée fera l'objet de poursuites pénales assorties de sanctions pénales. Si l'on opte directement pour la voie pénale, les administrations fiscales se borneront à constater l'impôt éludé sans imposer de sanction administrative.

Ainsi que cela a été présenté schématiquement en réunion conjointe de la commission des Finances et du Budget et de la commission de la Justice au Parlement,

wanneer zowel de fiscale administraties een administratieve boete zouden opleggen en het gerecht ook nog strafrechtelijke sancties zou uitspreken. Het dwingend karakter van dit principe is op 10 februari 2009 verduidelijkt in het arrest ZOLOTUKHIN van de Grote Kamer van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Hierbij is de ingestelde strafrechtelijke vervolging die in hoofdzaak betrekking had op eenzelfde inbreuk waarvoor hij al administratiefrechtelijk was veroordeeld, beschouwd als een overtreding van artikel 4 van protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EHRM).

De fiscale administraties beschikken over de know-how, de middelen en de ambtenaren om op basis van de vastgestelde feiten de ontdoken belasting op een snelle en efficiënte manier vast te stellen alsook in te kohieren. Tevens zijn de onderzoeksmiddelen van de rechterlijke macht uitgebreider dan deze van de fiscale administraties, zodat binnen het voorziene overleg een verdeling van de fiscale fraudedossiers gemaakt kan worden in:

— enerzijds die dossiers van eerder eenvoudige fiscale fraude waarbij de wettelijke middelen van de fiscale administratie voldoende blijken om de fraude aan te pakken;

— en anderzijds die dossiers van fiscale fraude waarvoor de gerechtelijke onderzoeksmiddelen noodzakelijk blijken.

Zoals in de Grondwet en het Gerechtelijk Wetboek bepaald, stelt de minister van Justitie de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid vast, inclusief die van het opsporings- en vervolgingsbeleid, nadat hij het advies van het college van procureurs-generaal heeft ingewonnen. Het is dus binnen het strafrechtelijk beleid van de minister van Justitie en het college van procureurs-generaal dat een dossier van fiscale fraude of een dossier waarbij de belastingplichtige volledige medewerking verleent aan de vestiging en de betaling van de ontdoken belasting, afgehandeld zal worden door de fiscale administratie met de bijhorende administratieve sancties.

Een dossier van ernstigere of echt georganiseerde fraude zal daarentegen strafrechtelijk vervolgd worden met strafrechtelijke sancties. In het geval dat rechtstreeks wordt gekozen voor de strafrechtelijke weg, zullen de fiscale administraties zich beperken tot de vaststelling van de ontdoken belastingen zonder een administratieve sanctie op te leggen.

Zoals schematisch voorgesteld aan de gezamenlijke parlementaire commissie voor de Financiën en de Begroting en voor de Justitie, kan het operationeel

la concertation opérationnelle peut être organisée au niveau de la cour d'appel et une cellule centrale peut être créée au niveau fédéral et chargée d'une mission d'observation stratégique et de coordination. Les hauts représentants de l'administration fiscale, la police et le ministère public, qui seront associés à la lutte contre les phénomènes de fraude fiscale ou aux dossiers de fraude et aux poursuites y afférentes, participeront à ces deux structures de concertation.

Bien entendu, ces membres de la concertation opérationnelle pourront se faire assister par les magistrats, fonctionnaires et représentants de la police dont ils auront besoin pour se prononcer sur l'approche la plus appropriée du dossier concret ou du phénomène de fraude soumis. Cette concertation traitera des dossiers concrets ou des phénomènes de fraude et assurera la répartition entre le traitement administratif du dossier et l'approche pénale, à l'instar de ce que font les cellules d'arrondissement pour les dossiers de fraude sociale.

Les résultats de la concertation opérationnelle pourront ensuite être communiqués à la cellule du niveau fédéral pour qu'elle puisse traduire les données relatives aux dossiers de fraude en informations stratégiques sur la base desquelles la lutte contre la fraude fiscale est coordonnée.

Le résultat final de cette structure de concertation devra adopter les contours suivants: les tendances de la fraude fiscale ainsi que les difficultés liées aux poursuites seront portées à l'attention du ministre de la Justice de façon à ce que le ministre et le Collège des procureurs généraux puissent orienter leur politique de poursuite en fonction de celles-ci.

Dans le même temps, les ministres de la Justice, de l'Intérieur et des Finances, seront informés de ces tendances de la fraude de sorte qu'ils pourront arrêter à terme, chacun dans la limite de ses compétences et en concertation avec les autres ministres, des directives contraignantes communes (instructions et Collège des procureurs généraux) s'agissant des infractions aux lois fiscales soumises à la concertation.

Last but not least, il s'avère indispensable, lors de l'introduction de la règle "*una via*" en matière de lutte contre la fraude fiscale, que les amendes infligées par la voie administrative et les sanctions infligées par la voie pénale aient un même effet dissuasif, et constituent une même sanction proportionnelle. A l'instar du groupe d'experts "*una via*", la commission d'enquête parlementaire a, elle aussi, conclu, dans sa recommandation 46, que les sanctions pénales actuellement infligées dans les dossiers répressifs fiscaux ne pouvaient y satisfaire,

overleg georganiseerd worden op het niveau van het hof van beroep en kan centraal op federaal niveau een cel opgericht worden met een strategische analyse- en coördinerende opdracht. In beide overlegstructuren zullen de hoge vertegenwoordigers van de fiscale administratie, de politie en het openbaar ministerie die betrokken zijn bij de aanpak en de vervolging van de fiscale fraudefenomenen of de fiscale fraudedossiers participeren.

Het spreekt voor zich dat deze leden van het operationeel overleg zich kunnen laten bijstaan door de magistraten, ambtenaren en politie die nodig zijn om te kunnen oordelen over de meest opportune aanpak van het voorliggend concreet dossier of fraudefenomeen. Dit overleg zal over concrete dossiers of fraudefenomenen handelen en de verdeling maken tussen de administratieve behandeling van het dossier of de strafrechtelijke aanpak, zoals dit gebeurt bij de arrondissementele cellen voor de dossiers van sociale fraude.

De resultaten van het operationeel overleg kunnen dan gerapporteerd worden aan de cel op federaal niveau zodat daar de gegevens over de fraudedossiers kunnen verwerkt worden tot strategische informatie op basis waarvan de strijd tegen de fiscale fraude gecoördineerd wordt.

Het uiteindelijk resultaat van deze overlegstructuur dient te zijn dat zo de tendensen van de fiscale fraude en de moeilijkheden in de vervolging daarvan onder de aandacht worden gebracht van de minister van Justitie zodat de minister van Justitie en het college van procureurs-generaal hun vervolgingsbeleid daarop kunnen oriënteren.

Tegelijkertijd zullen de ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en van Financiën, geïnformeerd worden over deze fraudetendensen zodat zij op termijn, ieder voor zijn bevoegdheid en in overleg met de andere ministers, gemeenschappelijke bindende richtlijnen (instructies en college van procureurs-generaal) kunnen uitvaardigen inzake de aan het overleg voor te leggen inbreuken op de fiscale wetten.

Tenslotte — maar niet minder belangrijk — is het noodzakelijk bij de invoering van de "*una via*"-regel inzake de aanpak van de fiscale fraude, dat de boetes opgelegd via de administratieve weg en de straf opgelegd in het kader van de strafrechtelijke weg, een even groot ontradend effect hebben alsook eenzelfde proportionele sanctie uitmaken. Ook de parlementaire onderzoekscommissie is in haar aanbevelingen 46 net zoals de expertenwerkgroep "*una via*" tot de conclusie gekomen dat de huidige strafrechtelijke sancties in

et donc prévu un durcissement des dispositions pénales légales.

La présente proposition porte à 500 000 euros le montant maximal des amendes fiscales s'élevant respectivement à 12 500 euros ou 125 000 euros. Par ailleurs, la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales sera désormais applicable aux différentes infractions visées dans les différents codes fiscaux.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

Art. 2

La lutte contre la fraude fiscale requiert une concertation mutuelle entre le directeur régional et les magistrats du ministère public qui exercent les poursuites, et leurs collaborateurs respectifs. Dès lors que ce type de fraude fiscale se manifeste dans des dossiers concrets, pour garantir l'efficacité et l'effectivité de cette concertation en fonction de la lutte contre la fraude, cette concertation doit pouvoir avoir lieu sur la base de dossiers concrets. Cet article permet cette concertation mutuelle.

Cette concertation vise à permettre au procureur du Roi d'apprécier, en vertu de son pouvoir constitutionnel, la nécessité de procéder à une information ou de requérir instruction, et de déterminer si les faits peuvent donner lieu à des poursuites individuelles dans le cadre du dossier de fraude fiscale. À l'issue de cette concertation, il sera déterminé, conformément au principe "*una via*", si le dossier de fraude suivra la voie administrative ou la voie pénale.

Si on suit la voie administrative, les administrations fiscales poursuivront et sanctionneront elles-mêmes la fraude dans un dossier fiscal. Si on suit la voie pénale, c'est le ministère public qui enquêtera sur la fraude fiscale et la poursuivra sur le plan pénal. Dans ce cas, les administrations fiscales se limiteront à constater la dette fiscale, sans appliquer de sanctions administratives.

La concertation nécessaire ne peut toutefois être considérée comme un élément de la procédure, ni limiter le pouvoir d'appréciation du ministère public.

La concertation doit donc être considérée comme une concertation de travail qui a lieu préalablement à la prise de mesures effectives contre l'infraction fiscale et donc pas comme un acte de procédure.

fiscale strafdossiers daaraan niet kunnen voldoen en voorziet dus in een verhoging van de wettelijke strafbepalingen.

Dit voorstel verhoogt het maximumbedrag van de fiscale boetes van respectievelijk 12 500 euro of 125 000 euro tot 500 000 euro en anderzijds wordt de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechterlijke geldboetes voortaan van toepassing gemaakt op de verschillende misdrijven bedoeld in de verschillende fiscale wetboeken.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Art. 2

De strijd tegen de fiscale fraude vereist een wederkerig overleg tussen de gewestelijke directeur en de magistraten van het openbaar ministerie die de vervolging uitoefenen, en hun respectieve medewerkers. De voornoemde fiscale fraude manifesteert zich in concrete dossiers zodat, om de efficiëntie en de effectiviteit van dit overleg in functie van de fraudebestrijding te garanderen, dit overleg dient te kunnen gebeuren op basis van concrete dossiers. Met dit artikel wordt dit wederzijds overleg mogelijk gemaakt.

Dit overleg dient om de procureur des Konings vanuit zijn grondwettelijke bevoegdheid in staat te stellen een oordeel te vormen over de noodzaak om een opsporingsonderzoek op te starten of een gerechtelijk onderzoek te vorderen en of dat de feiten kunnen leiden tot individuele vervolgingen in het fiscale fraudedossier. Na dit overleg zal volgens het "*una via*"-principe bepaald worden of het fraudedossier de administratieve weg, dan wel de strafrechtelijke weg zal volgen.

Bij het volgen van de administratieve weg zullen de fiscale administraties de fraude in een fiscaal dossier zelf aanpakken en beboeten. Bij het volgen van de strafrechtelijke weg zal het openbaar ministerie de fiscale fraude strafrechtelijk onderzoeken en vervolgen. Op dat moment zullen de fiscale administraties zich beperken tot het vaststellen van de fiscale schuld, zonder administratieve sancties toe te passen.

Het noodzakelijke overleg kan echter niet als een element van de procedure beschouwd worden, noch de beoordelingsbevoegdheid van het openbaar ministerie beperken.

Het overleg dient dus beschouwd te worden als een werkoverleg dat plaatsvindt voorafgaand aan de effectieve aanpak van de fiscale overtreding en dus niet als een akte van rechtspleging.

C'est aussi la raison pour laquelle les possibilités légales, dont disposent actuellement les administrations fiscales et le ministère public pour échanger des indices de fraude fiscale dans la suite de la procédure administrative ou pénale, sont maintenues, quelle que soit la voie choisie lors de cette concertation.

Cela signifie que, conformément à l'article 29, § 2, du Code d'instruction criminelle, les administrations fiscales peuvent porter à la connaissance du procureur du Roi les faits pénalement punissables et que le procureur du Roi peut, à son tour, conformément à l'article 461 du Code des impôts sur les revenus 1992, demander l'avis du directeur régional ou, conformément à l'article 327 du Code des impôts sur les revenus 1992, permettre aux fonctionnaires des administrations fiscales de consulter le dossier répressif. L'article 2 de la loi du 28 avril 1999 prévoit que les magistrats du ministère public sont tenus d'informer le ministre des Finances de la fraude fiscale qu'ils constatent. Ainsi, la possibilité pour les fonctionnaires des administrations fiscales de modifier l'imposition, d'effectuer des régularisations et de sanctionner ces faits par une amende administrative est également maintenue.

En ce qui concerne le Code de la taxe sur la valeur ajoutée, l'article 74, § 3, donne au procureur du Roi la même possibilité de demander un avis au directeur régional. Conformément à l'article 93^{quaterdecies} du même Code, le fonctionnaire fiscal peut consulter un dossier judiciaire.

Art. 3 et 4

Ces articles étendent le principe du *non bis in idem* aux dossiers fiscaux qui font l'objet d'un traitement pénal mais pour lesquels il n'y a pas eu de concertation conformément à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle. Il faut éviter une application cumulative de sanctions pour ces dossiers aussi. Par cet article, pour les dossiers fiscaux dans lesquels une sanction administrative a déjà été appliquée et qui font tout de même l'objet de poursuites pénales, seules les sanctions administratives ne sont plus exigibles.

Art. 5, 8, 14, 15 et 18

Le principe du *non bis in idem* requiert que l'on ne puisse pas appliquer simultanément une sanction administrative et une sanction pénale. Dès lors que l'actuel alinéa unique de l'article 449 du Code des impôts sur les revenus 1992 autorise explicitement cette double sanction, il convient d'adapter cet article.

Daarom ook blijven, welke weg ook bij dit overleg gekozen wordt, in de verdere administratieve of strafrechtelijke procedure de bestaande wettelijke mogelijkheden voor de fiscale administraties en het openbaar ministerie om indiciën van fiscale fraude uit te wisselen, bestaan.

Dit betekent dat de fiscale administraties overeenkomstig artikel 29, § 2 van het Wetboek van Strafvordering de feiten die strafrechtelijk strafbaar zijn, ter kennis kunnen brengen aan de procureur des Konings en dat de procureur des Konings op zijn beurt overeenkomstig artikel 461 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 advies kan vragen aan de gewestelijke directeur of overeenkomstig artikel 327 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 inzage kan verlenen aan de ambtenaren van de fiscale administraties in het strafdossier. Het artikel 2 van de wet van 28 april 1999 bepaalt dat de magistraten van het openbaar ministerie de minister van Financiën moeten inlichten over de fiscale fraude die zij vaststellen. Hierdoor blijft eveneens de mogelijkheid bestaan voor de ambtenaren van de fiscale administraties om de aanslag te wijzigen en regularisaties door te voeren en om deze feiten te bestraffen met een administratieve boete.

Inzake het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde waarde geeft artikel 74, § 3 de procureur des Konings dezelfde mogelijkheid tot het vragen van een advies aan de gewestelijke directeur. Overeenkomstig artikel 93^{quaterdecies} van datzelfde Wetboek kan de fiscale ambtenaar inzage krijgen in een gerechtsdossier.

Art. 3 en 4

Met dit artikel wordt het "*non bis in idem*"-principe ook toegepast voor de fiscale fraudedossiers die strafrechtelijk vervolgd worden maar waarvoor geen overleg is gepleegd overeenkomstig artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering. Ook voor deze dossiers dient een cumulatieve sanctionering vermeden te worden. Door dit artikel wordt voor de fiscale dossiers waar al een administratieve sanctie is opgelegd en die alsnog strafrechtelijk vervolgd worden enkel de administratieve sanctie niet meer opeisbaar.

Art. 5, 8, 14, 15 en 18

Het principe "*non bis in idem*" vereist dat er niet tegelijkertijd een administratieve en een strafrechtelijke sanctie kan toegepast worden. Aangezien het huidige enige lid van artikel 449 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992 deze mogelijkheid tot dubbele bestraffing expliciet toelaat, dient dit artikel aangepast te worden.

Il s'avère également que le montant des amendes prévu par la loi pour les infractions susvisées n'est plus suffisamment élevé pour permettre une politique adéquate en matière de sanctions pénales. Pour que les amendes pénales fiscales reflètent l'évolution socio-économique et permettent de maintenir voire de renforcer l'idée sous-jacente d'une justice contributive, le montant maximum des amendes est porté à 500 000 euros.

Le ministère public est constitutionnellement indépendant dans l'exercice des recherches et poursuites individuelles et peut, dans une affaire de fraude fiscale qui a fait l'objet d'une concertation, décider d'engager des poursuites pénales. Pour la bonne marche des opérations, il est nécessaire que le procureur du Roi communique à l'administration fiscale qu'il se charge des faits dénoncés et visés dans le dossier qui a fait l'objet d'une concertation.

Compte tenu du principe du *non bis in idem*, l'administration ne pourra plus infliger d'amendes administratives à partir du moment où elle aura été informée de cette décision par le procureur du Roi. Compte tenu aussi du principe de subsidiarité, l'administration fiscale pourra toutefois encore rectifier les données de la déclaration et, sur cette base, établir les impôts. Étant donné, que suite à la concertation, le procureur du Roi poursuivra l'affaire de fraude fiscale pénalement, l'administration fiscale lui donnera connaissance de l'ensemble du dossier fiscal, avec toutes les données, en ce compris l'impôt établi.

Art. 6

Étant donné que l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit plusieurs possibilités pour informer le procureur du Roi de faits constatés dans une affaire de fraude fiscale et passibles de poursuites pénales, l'article 460 du Code des impôts sur les revenus 1992 doit être adapté en ce sens.

Art. 7

Afin d'éviter qu'après la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, le procureur du Roi ne soit, pour les faits qu'il poursuit pénalement, limité dans sa faculté de demander l'avis du directeur régional compétent, cet article est adapté en ce sens. Cela découle du fait que la concertation visée à l'article 29, alinéa 9, précité n'est pas considérée comme une réclamation ou une dénonciation faite

Tevens blijkt dat het bedrag van de boetes dat door de wet voor de bovenvermelde misdrijven is bepaald, niet voldoende hoog meer is om een adequaat strafrechtelijk sanctioneringsbeleid toe te laten. Opdat de fiscale strafrechtelijke boetes de sociaal-economische evolutie zouden weerspiegelen en zouden toelaten dat de onderliggende idee van een bijdragende rechtvaardigheid wordt behouden en zelfs versterkt, wordt het maximumbedrag van de geldboetes verhoogd tot 500 000 euro.

Het openbaar ministerie is grondwettelijk onafhankelijk in de individuele opsporing en vervolging en kan inzake een fiscaal fraudedossier waarover overleg is gepleegd, beslissen om dit strafrechtelijk te vervolgen. Voor de goede gang van zaken is het noodzakelijk dat de procureur des Konings de fiscale administratie meedeelt dat hij zich gelast met de aangebrachte en vermelde feiten in het dossier waarover is overlegd.

Vanuit het "*non bis in idem*" principe zal de administratie op het moment dat het van deze beslissing in kennis is gesteld door de procureur des Konings dan geen administratieve boetes meer kunnen toepassen. Tegelijkertijd zal wegens het subsidiariteitsprincipe de fiscale administratie wel nog de aangifte moeten wijzigen en op basis van de gewijzigde aangifte de belastingen vestigen. Aangezien de procureur des Konings als gevolg van dit overleg het fiscale fraudedossier strafrechtelijk zal vervolgen, zal hij door de fiscale administratie in kennis gesteld worden van het gehele fiscale dossier met alle gegevens, inclusief de gevestigde belasting.

Art. 6

Vermits in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering meerdere mogelijkheden zijn opgenomen om de procureur des Konings in kennis te stellen van feiten in een fiscaal fraudedossier die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden, dient artikel 460 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 in die zin aangepast te worden.

Art. 7

Om te vermijden dat na het overleg zoals bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering de procureur des Konings voor feiten die hij strafrechtelijk vervolgt, beperkt zou worden in zijn mogelijkheid tot het vragen van advies aan de bevoegde gewestelijke directeur, wordt dit artikel in die zin aangepast. Dit volgt uit het feit dat het overleg bedoeld in het artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering niet beschouwd

par des fonctionnaires des administrations fiscales du Service public fédéral Finances. Cette concertation est, en effet, une concertation de travail permettant à l'administration fiscale et au ministère public d'échanger des informations, de sorte que ce dernier puisse décider de la voie à choisir (administrative ou pénale) pour traiter un dossier déterminé.

Lors de l'élaboration de la loi du 28 décembre 1992 qui a remplacé l'avis obligatoire par un avis consultatif, l'intention du législateur n'était pas de priver le procureur du Roi de cette possibilité lorsqu'il se saisit d'un dossier sur la base d'une dénonciation faite par l'administration. C'est donc à tort que l'on a maintenu à l'époque, dans l'article 461 du CIR 1992, les mots "À moins que sa connaissance des faits ne résulte d'une plainte déposée ou d'une dénonciation faite par les fonctionnaires des administrations fiscales du ministère des Finances, dûment autorisés" dès lors qu'ils ont introduit une réserve à l'obligation de solliciter un avis. Cette réserve se mue, en cas de lecture littérale de l'article, en une limitation de la possibilité de demander un avis. Cette conséquence n'est pas conforme au but poursuivi par le législateur et est source de confusion.

La proposition suggère de corriger cette formulation malheureuse et d'intégrer le mécanisme prévu à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle comme un mécanisme qui, s'il est comparable, ne concurrence pas la demande d'avis formulée par le procureur du Roi dans le cadre de l'article 461 du CIR 92.

De la sorte, le procureur du Roi pourra toujours solliciter l'avis de l'administration sur la base de l'article 461 CIR 92, peut importe:

— s'il s'est saisi ou non d'un dossier à la suite d'une réclamation ou d'une concertation;

— s'il a lui-même requis préalablement une concertation sur la base de l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.

Art. 9, 17, 24, 30, 32

La loi du 4 août 1986 restreint la possibilité de participation du fonctionnaire au déroulement de l'instruction, en limitant son rôle à celui de témoin, à peine de nullité de la procédure pénale.

L'instauration de la règle "*una via*" en matière fiscale n'a aucunement pour but de donner au fonctionnaire la

wordt als een klacht of een aangifte die is gedaan door ambtenaren van de belastingbesturen van de Federale Overheidsdienst Financiën. Dit overleg is immers een werkoverleg waarbij de fiscale administratie en het openbaar ministerie informatie kunnen uitwisselen, zodat het openbaar ministerie kan beslissen volgens welke weg (administratieve of strafrechtelijke) een bepaald dossier kan worden behandeld.

Bij de opmaak van de wet van 28 december 1992 die het verplicht advies heeft omgezet in een consultatief advies, was het niet de bedoeling van de wetgever om aan de procureur des Konings deze mogelijkheid te ontnemen wanneer hij een dossier vat op basis van een aangifte door de administratie. Het is dus ten onrechte dat toen, in artikel 461 WIB 92, de woorden "tenzij hij met de feiten bekend is geraakt ingevolge een klacht die is ingediend of van een aangifte die is gedaan door ambtenaren van de belastingbesturen van het ministerie van Financiën die daartoe behoorlijk gemachtigd zijn" werden behouden, daar zij historisch een voorbehoud vormden voor de verplichting om een advies te vragen en verandert, bij een letterlijke lezing van het artikel, in een beperking van de mogelijkheid om een advies te vragen. Dit gevolg komt niet overeen met de bedoeling van de wetgever en is de oorzaak van verwarring.

Het voorstel suggereert deze ongelukkige formulering te verbeteren en het mechanisme van artikel 29, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering te integreren als een mechanisme die vergelijkbaar en niet concurrerend is met de vraag tot advies door de procureur des Konings in het kader van artikel 461 WIB 92.

Op die manier, zal de procureur des Konings altijd het advies aan de administratie mogen vragen op basis van het artikel 461 WIB 92 ongeacht het feit dat:

— hij al dan niet een dossier in behandeling heeft genomen ingevolge een klacht of een overleg;

— of dat hijzelf voorafgaandelijk verzocht heeft tot een overleg op basis van artikel 29, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 9, 17, 24, 30, 32

De wet van 4 augustus 1986 stelt een beperking in de mogelijkheid tot deelname van de ambtenaar aan het verloop van het gerechtelijk onderzoek, door zijn rol te beperken tot die van getuige, op straffe van nietigheid van de strafprocedure.

Het invoeren van de "*una via*"-regel in fiscale zaken heeft geenszins tot doel om de ambtenaar de

possibilité de participer au déroulement de l'instruction, mais bien de permettre, par la concertation, au ministère public, dans le respect de son indépendance constitutionnelle dans la poursuite individuelle, de se faire une opinion sur la gravité du dossier de fraude fiscale et de décider ou non d'intenter des poursuites pénales. Pour éviter que cette concertation ne puisse constituer une raison pour annuler l'acte de procédure, cet article rend cette restriction non applicable à la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.

Art. 14

Cet article étend l'application du principe "*non bis in idem*" aux dossiers de fraude fiscale qui sont poursuivis pénalement mais qui n'ont pas fait l'objet d'une concertation conformément à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle. Pour ces dossiers aussi, il y a lieu d'éviter une sanction cumulative. En vertu de cet article, tous les dossiers fiscaux dans lesquels une sanction administrative a déjà été infligée et qui font également l'objet de poursuites pénales, seule la sanction administrative n'est plus l'exigible.

Art. 16

Puisque l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit plusieurs possibilités pour informer le procureur du Roi de faits inscrits dans un dossier de fraude fiscale qui peuvent être poursuivis pénalement, il y a lieu d'adapter l'article 74 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée en ce sens.

Articles 10, 11, 12, 13 et 19, 20, 21 et 22

Les articles 450, 452 et 456 du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-dessous CIR 92) et les articles 73, 73bis, 73quater du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-dessous Code TVA) sanctionnent les infractions visées dans ces dispositions d'une peine d'emprisonnement et d'une amende pénale ou de l'une de ces peines seulement.

Pour que les amendes pénales fiscales reflètent l'évolution socio-économique et permettent de maintenir voire de renforcer l'idée sous-jacente d'une justice contributive, l'article 457, § 2, du CIR 92 et l'article 73quinquies, § 3, du Code TVA sont adaptés afin que la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales soit désormais applicable aux infractions visées aux articles 449, 450, 452 et 456 du

mogelijkheid te geven om deel te nemen aan het verloop van het gerechtelijk onderzoek, maar wel om via overleg het openbaar ministerie in staat te stellen om, met respect voor zijn grondwettelijke onafhankelijkheid in de individuele vervolging, een oordeel te vormen over de ernst van het fiscale fraudedossier en al dan niet te beslissen tot de strafrechtelijke vervolging ervan. Om te vermijden dat dit overleg een reden zou kunnen zijn om de akte van rechtspleging te vernietigen wordt met dit artikel deze beperking niet toepasbaar gesteld op het bedoeld overleg in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 14

Met dit artikel wordt het "*non bis in idem*" principe ook toegepast voor de fiscale fraudedossiers die strafrechtelijk vervolgd worden maar waarvoor geen overleg is gepleegd overeenkomstig artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering. Ook voor deze dossiers dient een cumulatieve sanctionering vermeden te worden. Door dit artikel wordt voor de fiscale dossiers waar al een administratieve sanctie is opgelegd en die alsnog strafrechtelijk vervolgd worden, enkel de administratieve sanctie niet meer opeisbaar.

Art. 16

Vermits in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering meerdere mogelijkheden om de procureur des Konings in kennis te stellen van feiten in een fiscaal fraudedossier die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden, zijn opgenomen, dient artikel 74 van het Wetboek van de Belastingen over de Toegevoegde Waarde in die zin aangepast te worden.

Artikelen 10, 11, 12, 13 en 19, 20, 21 en 22

De artikelen 450, 452 en 456 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hieronder WIB 92) en de artikelen 73, 73bis, 73quater van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde (hieronder WBTW) bestraffen de misdrijven bedoeld in deze bepalingen met een gevangenisstraf en een strafrechtelijke boete of met één van deze straffen alleen.

Opdat de fiscale strafrechtelijke boetes de sociaal-economische evolutie zouden weerspiegelen en zouden toelaten dat de onderliggende idee van een bijdragende rechtvaardigheid wordt behouden en zelfs versterkt, worden artikel 457, § 2 van het WIB 92 en artikel 73quinquies, § 3 van het WBTW aangepast zodat de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboetes voortaan van toepassing is

CIR 92 et aux articles 73, 73*bis* et 73*quater* du Code TVA.

D'autre part, il s'avère que le montant des amendes fixé par la loi pour les infractions précitées n'est plus suffisamment élevé pour permettre une politique de poursuite pénale adéquate. Les modifications précitées justifient dès lors d'augmenter uniformément le montant maximum de l'amende pénale que le juge correctionnel peut prononcer ou que le procureur du Roi pourrait requérir en application du nouvel article 216*bis* du Code d'instruction criminelle.

Le montant de l'amende pénale réellement prononcée par le tribunal correctionnel en fonction de son appréciation de la gravité des faits, par exemple, ou de circonstances aggravantes ou atténuantes, est à présent fixé à 250 euros au minimum (sauf pour ce qui concerne l'article 452 du CIR 92, le montant minimum y étant de 125 euros) et à 500 000 euros au maximum.

L'augmentation concerne le montant maximum de ces amendes, le juge pouvant en d'autres termes apprécier ou adapter l'amende qu'il inflige effectivement en fonction de la nature et de la gravité de l'infraction commise.

Par l'alourdissement de la peine applicable, il s'agit, d'une part, d'accentuer l'aspect de réprobation sociale des comportements déviants et, d'autre part, de renforcer le caractère dissuasif de l'incrimination pénale. Cela se justifie d'autant plus que les poursuites pénales viseront plutôt la fraude fiscale grave employant des mécanismes complexes et mise en place, le cas échéant, par des organisations criminelles.

Art. 23

Étant donné que l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit plusieurs possibilités pour informer le procureur du Roi de faits constatés dans une affaire de fraude fiscale et passibles de poursuites pénales, l'article 207*septies* du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe doit être adapté en ce sens.

Art. 25, 26, 27 et 28

Les montants maximums de l'amende pénale figurant aux articles 206, alinéa 2, alinéa 2, 206*bis*, alinéa 3 et

op respectievelijk de misdrijven bedoeld in de artikelen 449, 450, 452 en 456 van het WIB 92 en de artikelen 73, 73*bis* en 73*quater* van het WBTW.

Anderzijds, blijkt dat het bedrag van de boetes dat door de wet voor de bovenvermelde misdrijven is bepaald, niet voldoende hoog meer is om een adequaat strafrechtelijk vervolgingsbeleid toe te laten. Bijgevolg vormen bovenvermelde wijzigingen een goede reden om het maximumbedrag van de strafrechtelijke boete dat de correctionele rechter kan uitspreken of die de procureur des Konings zou kunnen vragen bij toepassing van het nieuwe artikel 216*bis* van het Wetboek van Strafvordering, op een eenvormige wijze te verhogen.

Het bedrag van de strafrechtelijke boete daadwerkelijk uitgesproken door de correctionele rechtbank in functie van zijn beoordeling, bijvoorbeeld, van de ernst van de feiten of van de verzwarende of verzachtende omstandigheden, wordt nu vastgesteld op een minimumbedrag van 250 euro (behalve wat artikel 452 van het WIB 92 betreft, waar het minimumbedrag 125 euro is) en een maximumbedrag van 500 000 euro.

De verhoging betreft het maximumbedrag van deze boetes en bijgevolg kan de rechter, met andere woorden, de boete die hij effectief oplegt, beoordelen in functie van of aanpassen aan de aard en de belangrijkheid van het gepleegde misdrijf.

Door verzwaring van de toepasselijke straf wordt enerzijds het aspect van sociale afkeuring van afwijkend gedrag benadrukt en anderzijds het ontradend karakter van de strafrechtelijke beschuldiging versterkt. Dit is nog meer verantwoord door de veronderstelling dat het eerder de ernstige fiscale fraude is waarin complexe mechanismen worden gebruikt en in voorkomend geval georganiseerd door criminele organisaties, die het voorwerp zullen zijn van strafrechtelijke vervolging.

Art. 23

Vermits in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering meerdere mogelijkheden om de procureur des Konings in kennis te stellen van feiten in een fiscaal fraudedossier die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden, zijn opgenomen, dient artikel 207*septies* van het wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten in die zin aangepast te worden.

Art. 25, 26, 27, 28

De maximumbedragen van de strafrechtelijke boete opgenomen in de artikelen 206, tweede lid, 206*bis*,

207*bis*, alinéa 2, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe n'ayant plus été adaptés depuis longtemps, ils sont majorés (de 125 000 euros à 500 000 euros).

Pour que les amendes pénales fiscales reflètent l'évolution socio-économique et permettent de maintenir, voire de renforcer l'idée sous-jacente d'une justice contributive, l'article 207*ter*, § 3, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe est adapté de sorte que la loi du 5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales soit désormais applicable aux infractions visées respectivement aux articles 206, alinéa 2, 206*bis*, alinéa 3 et 207*bis*, alinéa 2, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe.

Art. 29

Étant donné que l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit plusieurs possibilités pour informer le procureur du Roi de faits constatés dans une affaire de fraude fiscale et passibles de poursuites pénales, l'article 133*novies* du Code des droits de succession doit être adapté en ce sens.

Art. 31

Étant donné que l'article 29 du Code d'instruction criminelle prévoit plusieurs possibilités pour informer le procureur du Roi de faits constatés dans une affaire de fraude fiscale et passibles de poursuites pénales, l'article 207*novies* du Code des droits et taxes divers doit être adapté en ce sens.

Art. 33 et 34

Le montant maximal de l'amende pénale figurant aux articles 207, 207*bis* et 207*quater* du Code des droits et taxes divers Code des droits et taxes divers n'ayant plus été adapté depuis longtemps, il est majoré (de 125 000 euros à 500 000 euros).

Pour que les amendes pénales fiscales reflètent l'évolution socio-économique et permettent de maintenir voire de renforcer l'idée sous-jacente d'une justice contributive, l'article 133*quinquies*, § 3, du Code des droits de succession est adapté de sorte que la loi du

derde lid en 207*bis*, tweede lid van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten worden verhoogd (van 125 000 euro tot 500 000 euro) gegeven dat het reeds lang geleden is dat deze bedragen nog werden aangepast.

Opdat de fiscale strafrechtelijke boetes de sociaal-economische evolutie zouden weerspiegelen en zouden toelaten dat de onderliggende idee van een bijdragende rechtvaardigheid wordt behouden en zelfs versterkt, wordt artikel 207*ter*, § 3 van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten aangepast zodat de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke geldboetes voortaan van toepassing is op respectievelijk de misdrijven bedoeld in de artikelen 206, tweede lid, 206*bis*, derde lid en 207*bis*, tweede lid van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten.

Art. 29

Vermits in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering meerdere mogelijkheden om de procureur des Konings in kennis te stellen van feiten in een fiscaal fraudedossier die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden, zijn opgenomen, dient artikel 133*novies* van het Wetboek der Successierechten in die zin aangepast te worden.

Art. 31

Vermits in artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering meerdere mogelijkheden om de procureur des Konings in kennis te stellen van feiten in een fiscaal fraudedossier die strafrechtelijk vervolgd kunnen worden, zijn opgenomen, dient artikel 207*novies* van het Wetboek Diverse Rechten en Taksen in die zin aangepast te worden.

Art. 33 en 34

Het maximumbedrag van de strafrechtelijke boete opgenomen in de artikelen 207, 207*bis* en 207*quater* van het Wetboek Diverse Rechten en Taksen wordt verhoogd (van 125 000 euro tot 500 000 euro) gegeven dat het reeds lang geleden is dat dit bedrag nog werd aangepast.

Opdat de fiscale strafrechtelijke boetes de sociaal-economische evolutie zouden weerspiegelen en zouden toelaten dat de onderliggende idee van een bijdragende rechtvaardigheid wordt behouden en zelfs versterkt, wordt artikel 133*quinquies*, § 3 van het Wetboek der

5 mars 1952 relative aux décimes additionnels sur les amendes pénales soit désormais applicable aux infractions respectivement visées aux articles 207, 207*bis* et 207*quater* du Code des droits et taxes divers.

Art. 35

Cet article contient les dispositions transitoires.

Successierechten aangepast zodat de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechterlijke geldboetes voortaan van toepassing is op respectievelijk de misdrijven bedoeld in de artikelen 207, 207*bis* et 207*quater* van het Wetboek Diverse Rechten en Taksen.

Art. 35

Dit artikel bevat de overgangsbepalingen.

Raf TERWINGEN (CD&V)
 Alain MATHOT (PS)
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen!)
 Josy ARENS (cdH)
 Marie-Christine MARGHEM (MR)
 Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)
 Georges GILKINET (Ecolo-Groen!)

PROPOSITION DE LOI**TITRE 1ER***Disposition préliminaire***Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

TITRE 2*Modifications du Code d'Instruction criminelle***Art. 2**

L'article 29 du Code d'instruction criminelle, modifié par la loi du 23 mars 1999, est complété par un alinéa 3 rédigé comme suit:

“Le directeur régional visé à l'alinéa 2 et ses collaborateurs peuvent, dans le cadre de la lutte contre la fraude fiscale, se concerter sur des dossiers concrets avec le procureur du Roi. Le procureur du Roi peut poursuivre les faits punissables dont il a pris connaissance lors de cette concertation. La concertation peut aussi avoir lieu à l'initiative du procureur du Roi.”

TITRE 3*Finances***CHAPITRE 1ER****Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992****Section 1re***Instauration du principe “una via”***Art. 3**

L'article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992, modifié par l'arrêté royal du 20 juillet 2000, est complété par un alinéa 5 rédigé comme suit:

“Sans préjudice de la validité des actes administratifs ou judiciaires accomplis en vue de l'établissement ou du recouvrement de la dette fiscale, l'accroissement

WETSVOORSTEL**TITEL 1***Voorafgaande bepaling***Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

TITEL 2*Wijziging van het Wetboek van Strafvordering***Art. 2**

Artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd bij de wet van 23 maart 1999, wordt aangevuld met een derde lid, luidende:

“De gewestelijke directeur voornoemd in het tweede lid en zijn medewerkers kunnen in het kader van de strijd tegen de fiscale fraude over concrete dossiers overleg plegen met de procureur des Konings. De procureur des Konings kan de strafbare feiten, waarvan hij kennis heeft genomen tijdens het overleg, vervolgen. Het overleg kan ook plaatsvinden op initiatief van de procureur des Konings.”

TITEL 3*Financien***HOOFDSTUK 1****Wijzigingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992****Afdeling 1***Instellen van het “una via”-principe***Art. 3**

Artikel 444 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 20 juli 2000, wordt aangevuld met een vijfde lid, luidende:

“Zonder afbreuk te doen aan de geldigheid van de bestuurs- of gerechtelijke handelingen gedaan met het oog op de vestiging of de invordering van de

d'impôt n'est plus exigible si le ministère public estime que l'infraction (ou les infractions) justifie(nt) des poursuites pénales."

Art. 4

L'article 445 du même Code, modifié en dernier lieu par l'arrêté royal du 20 juillet 2000, est complété par un alinéa 3 rédigé comme suit:

"Sans préjudice de la validité des actes administratifs ou judiciaires accomplis en vue de l'établissement ou du recouvrement de la dette fiscale, les amendes fiscales ne sont plus exigibles si le ministère public estime que l'infraction (ou les infractions) justifie(nt) des poursuites pénales."

Art. 5

L'article 449 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, est remplacé par ce qui suit:

"Art. 449. Sera puni d'un emprisonnement de huit jours à deux ans et d'une amende de 250 à 500 000 euros, ou de l'une de ces peines seulement, celui qui, dans une intention frauduleuse ou a dessein de nuire, contreviendra aux dispositions du présent Code ou des arrêtés pris pour son exécution.

Si, dans le cadre de la concertation prévue à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, le ministère public informe l'administration fiscale qu'il lance une procédure pénale pour les infractions commises dans un dossier concret, l'administration fiscale ne peut pas appliquer de sanctions administratives conformément aux articles 444 et 445 du présent Code."

Art. 6

L'article 460, § 2, du même Code est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:

"Le ministère public peut poursuivre pénalement les faits dont il a pris connaissance au cours de la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle."

belastingsschuld, zijn de belastingverhogingen niet meer opeisbaar als het openbare ministerie van mening is dat de inbreuk of inbreuken strafrechtelijk moeten vervolgd worden."

Art. 4

Artikel 445 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij het koninklijk besluit van 20 juli 2000, wordt aangevuld met een derde lid, luidende:

"Zonder afbreuk te doen aan de geldigheid van de bestuurs- of gerechtelijke handelingen gedaan met het oog op de vestiging of de invordering van de belastingsschuld, zijn de fiscale boetes niet meer opeisbaar als het openbare ministerie van mening is dat de inbreuk of inbreuken strafrechtelijk moeten vervolgd worden."

Art. 5

Artikel 449 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006 wordt vervangen als volgt:

"Art. 449. Hij die met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten overtreedt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met een geldboete van 250 euro tot 500 000 euro of met een van die straffen alleen.

Indien het openbaar ministerie in het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, de fiscale administratie meedeelt dat het opsporingsonderzoek opstart voor de overtredingen in een concreet dossier, mag de fiscale administratie geen administratieve sancties overeenkomstig de artikelen 444 en 445 van dit Wetboek toepassen."

Art. 6

Artikel 460, § 2 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

"Het openbaar ministerie kan de feiten waarvan het kennis genomen heeft tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, strafrechtelijk vervolgen."

Art. 7

L'article 461, alinéa 1er, du même Code, est remplacé par ce qui suit:

“Sans préjudice de la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle, le procureur du Roi peut, s'il souhaite engager des poursuites pour des faits pénalement punissables aux termes du présent Code ou des arrêtés pris pour son exécution, demander l'avis du directeur régional compétent. Le procureur du Roi joint à sa demande d'avis les éléments de fait dont il dispose. Le directeur régional doit, dans les quatre mois de la date de sa réception, répondre à la demande qui lui a été adressée.”

Art. 8

L'article 462 du même Code, abrogé par la loi du 15 mars 1999, est rétabli dans la rédaction suivante:

“Art. 462. Dès que le ministère public a engagé l'action publique, l'administration qui est compétente en matière d'impôts sur les revenus est tenue de communiquer les éléments du dossier fiscal concernant les infractions aux dispositions du présent Code.

Art. 9

L'article 463 du même Code, inséré par la loi du 4 août 1986 et modifié en dernier lieu par la loi du 13 mars 2002, est complété par l'alinéa suivant:

“L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui participent à la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.”

Section 2

Augmentation des amendes pénales fiscales

Art. 10

Dans l'article 450 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 1er, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”;

Art. 7

Artikel 461, eerste lid van hetzelfde Wetboek wordt vervangen als volgt:

“Onverminderd het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, kan de procureur des Konings, indien hij een vervolging wil instellen wegens feiten die strafrechtelijk strafbaar zijn ingevolge de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, het advies vragen van de bevoegde gewestelijke directeur. De procureur des Konings voegt het feitenmateriaal waarover hij beschikt bij zijn verzoek om advies. De gewestelijke directeur dient binnen vier maanden na de ontvangst van het aan hem gerichte verzoek hierop te antwoorden.”

Art. 8

Artikel 462 van hetzelfde Wetboek, opgeheven bij de wet van 15 maart 1999, wordt hersteld in de volgende lezing:

“Art. 462. Vanaf de instelling van de strafvordering door het openbaar ministerie, is de administratie die de inkomstenbelasting onder haar bevoegdheid heeft gehouden om de gegevens van het fiscale dossier met betrekking tot de inbreuken op de bepalingen van dit Wetboek, mede te delen.

Art. 9

Artikel 463 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1986 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 maart 2002, wordt aangevuld met het volgende lid:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Afdeling 2

Verhoging van de strafrechtelijke fiscale boetes

Art. 10

In artikel 450 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”;

2° dans l'alinéa 2, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 euros".

Art. 11

Dans l'article 452 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "12 500 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 euros".

Art. 12

Dans l'article 456 du même Code, modifié par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots "125 000 EUR" sont remplacés par les mots "500 000 euros".

Art. 13

Dans l'article 457, § 2, du même Code, les mots "n'est pas applicable aux" sont remplacés par les mots "est applicable aux".

CHAPITRE 2

Modifications du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée

Section 1re

Instauration du principe "una via"

Art. 14

L'article 72 du Code de la Taxe sur la valeur ajoutée, modifié en dernier lieu par la loi du 22 juillet 1993, est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:

"Sans préjudice de la validité des actes administratifs ou judiciaires accomplis en vue de l'établissement ou du recouvrement de la dette fiscale, les amendes fiscales ne sont plus exigibles si le ministère public estime que l'infraction (ou les infractions) justifie(nt) des poursuites pénales."

Art. 15

L'article 73 du même Code, remplacé par la loi du 10 février 1981 et modifié en dernier lieu par la

2° in het tweede lid worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 euro".

Art. 11

In artikel 452 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden "12 500 EUR" vervangen door de woorden "500 000 euro".

Art. 12

In artikel 456 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden "125 000 EUR" vervangen door de woorden "500 000 euro".

Art. 13

In artikel 457, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden "geen toepassing op" vervangen door de woorden "toepassing op".

HOOFDSTUK 2

Wijzigingen van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde

Afdeling 1

Instellen van het "una via"-principe

Art. 14

Artikel 72 van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 juli 1993, wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

"Zonder afbreuk te doen aan de geldigheid van de bestuurs- of gerechtelijke handelingen gedaan met het oog op de vestiging of de invordering van de belastingschuld, zijn de fiscale boetes niet meer opeisbaar als het openbare ministerie van mening is dat de inbreuk of inbreuken strafrechtelijk moeten vervolgd worden."

Art. 15

Artikel 73 van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 10 februari 1981 en laatstelijk gewijzigd bij de

loi-programme du 27 décembre 2006, est complété par un alinéa 2 rédigé comme suit:

“Si, dans le cadre de la concertation visée à l’article 29, alinéa 3, du Code d’instruction criminelle, le ministère public informe l’administration fiscale qu’il ouvre une information pour les infractions commises dans un dossier concret, l’administration fiscale ne peut pas appliquer les sanctions administratives prévues à l’article 72 du présent Code.”

Art. 16

L’article 74 du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 15 mars 1999, est complété par l’alinéa suivant:

“Le ministère public peut poursuivre pénalement les faits dont il a pris connaissance au cours de la concertation visée à l’article 29, alinéa 3, du Code d’instruction criminelle.”

Art. 17

L’article 74*bis* du même Code, modifié en dernier lieu par la loi du 13 mars 2002, est complété par un alinéa 4 rédigé comme suit:

“L’alinéa 1er n’est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation visée à l’article 29, alinéa 3, du Code d’instruction criminelle.”

Art. 18

Dans le même Code, il est inséré un article 74*ter* rédigé comme suit:

“Art. 74*ter*. Dès que le ministère public a engagé l’action publique, l’administration qui a la taxe sur la valeur ajoutée dans ses attributions est tenue de communiquer les éléments du dossier fiscal concernant les infractions aux dispositions du présent Code.”

Section 2

Augmentation des amendes fiscales pénales

Art. 19

L’article 73, alinéa 1er, du même Code, remplacé par la loi du 10 février 1981 et modifié en dernier lieu par

programmawet van 27 december 2006, wordt aangevuld met een tweede lid, luidende:

“Indien het openbaar ministerie in het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, de fiscale administratie meedeelt dat het opsporingsonderzoek opstart voor de overtredingen in een concreet dossier, mag de fiscale administratie geen administratieve sancties bedoeld in artikel 72 van dit Wetboek toepassen.”

Art. 16

Artikel 74 van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999, wordt aangevuld met het volgende lid:

“Het openbaar ministerie kan de feiten waarvan het kennis genomen heeft tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, strafrechtelijk vervolgen.”

Art. 17

In artikel 74*bis* van hetzelfde Wetboek, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 maart 2002, wordt aangevuld met een vierde lid, luidende:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Art. 18

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 74*ter* ingevoegd, luidende:

“Art. 74*ter*. Vanaf de instelling van de strafvordering door het openbaar ministerie, is de administratie die de belasting over de toegevoegde waarde onder haar bevoegdheid heeft, gehouden om de gegevens van het fiscale dossier met betrekking tot de inbreuken tegen de bepalingen van dit Wetboek, mede te delen.”

Afdeling 2

Verhoging van de strafrechtelijke fiscale boetes

Art. 19

Artikel 73, eerste lid van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 10 februari 1981 en laatstelijk

la loi-programme du 27 décembre 2006, est remplacé par ce qui suit:

“Sera puni d’un emprisonnement de huit jours à deux ans et d’une amende de 250 euros à 500 000 euros ou de l’une de ces peines seulement, celui qui, dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, contreviendra aux dispositions du présent Code ou des arrêtés pris pour son exécution.”.

Art. 20

Dans l’article 73*bis* de même Code, inséré par la loi du 10 février 1981 et modifié en dernier lieu par la loi-programme du 27 décembre 2006, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l’alinéa 1er, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”;

2° dans l’alinéa 2, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 21

Dans l’article 73*quater*, alinéas 1er et 2, du même Code, inséré par la loi du 10 février 1981 et modifié en dernier lieu par la loi-programme du 27 décembre 2006, les mots “125 000 EUR” sont chaque fois remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 22

Dans l’article 73*quinquies*, § 3, du même Code, les mots “n’est pas applicable” sont remplacés par les mots “est applicable”.

CHAPITRE 3

Modifications du Code des droits d’enregistrement, d’hypothèque et de greffe

Art. 23

L’article 207*septies* du Code des droits d’enregistrement, d’hypothèque et de greffe, inséré par l’article 13 de la loi du 10 février 1981, remplacé par la loi du 4 août 1986 et modifié en dernier lieu par la loi du 15 mars 1999, est complété par l’alinéa suivant:

gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, wordt vervangen als volgt:

“Hij die met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten overtreedt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot twee jaar en met een geldboete van 250 euro tot 500 000 euro of met een van die straffen alleen”.

Art. 20

In artikel 73*bis* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 10 februari 1981 en laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”;

2° in het tweede lid worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 21

In artikel 73*quater*, eerste en tweede lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 10 februari 1981 en laatstelijk gewijzigd bij de programmawet van 27 december 2006, worden de woorden “125 000 EUR” telkens vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 22

In artikel 73*quinquies*, § 3, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “geen toepassing op” vervangen door de woorden “toepassing op”.

HOOFDSTUK 3

Wijzigingen van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten

Art. 23

Artikel 207*septies* van het Wetboek der Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten, ingevoegd bij artikel 13 van de wet van 10 februari 1981, vervangen bij de wet van 4 augustus 1986 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999 wordt aangevuld met het volgende lid:

“Le ministère public peut engager des poursuites pénales à l’égard des faits qui ont été portés à sa connaissance lors de la concertation visée à l’article 29, alinéa 3, du Code d’instruction criminelle.”

Art. 24

L’article 207*octies* du même Code, inséré par la loi du 4 août 1986 et modifié en dernier lieu par la loi du 13 mars 2002, est complété par un alinéa 4 rédigé comme suit:

“L’alinéa 1er n’est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation visée à l’article 29, troisième alinéa, du Code d’instruction criminelle.”

Art. 25

Dans l’article 206, alinéa 2, du même Code, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 26

Dans l’article 206*bis*, alinéa 3, du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2006, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 27

Dans l’article 207*bis*, alinéa 2, du même Code, inséré par la loi du 27 décembre 2006, les mots “125 000 EUR” sont remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 28

Dans l’article 207*ter*, § 3, du même Code, les mots “n’est pas applicable” sont remplacés par les mots “est applicable”.

“Het openbaar ministerie kan de feiten waarvan het kennis genomen heeft tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, strafrechtelijk vervolgen.”

Art. 24

Artikel 207 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1986 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 13 maart 2002 wordt aangevuld met een vierde lid, luidende:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Art. 25

In artikel 206, tweede lid van hetzelfde Wetboek worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 26

In artikel 206*bis*, derde lid van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 27 december 2006, worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 27

In artikel 207*bis*, tweede lid van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 27 december 2006, worden de woorden “125 000 EUR” vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 28

In artikel 207*ter*, § 3, van hetzelfde Wetboek worden de woorden “geen toepassing op” vervangen door de woorden “toepassing op”.

CHAPITRE 4

Modifications du Code des droits de succession

Art. 29

L'article 133*novies* du même Code, modifié par la loi du 15 mars 1999, est complété par l'alinéa suivant:

“Le ministère public peut poursuivre pénalement les faits dont il a pris connaissance lors de la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.”

Art. 30

L'article 133*decies* du même Code, inséré par la loi du 4 août 1986 et modifié par la loi du 13 mars 2002, est complété par un alinéa 4 rédigé comme suit:

“L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.”

CHAPITRE 5

Modifications du Code des droits et taxes divers

Art. 31

L'article 207*novies* du Code des droits et taxes divers est complété par l'alinéa suivant:

“Le ministère public peut poursuivre pénalement les faits dont il a pris connaissance lors de la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.”

Art. 32

L'article 207*decies* du même Code, inséré par la loi du 4 août 1986, est complété par un alinéa 4 rédigé comme suit:

“L'alinéa 1er n'est pas applicable aux fonctionnaires qui prennent part à la concertation visée à l'article 29, alinéa 3, du Code d'instruction criminelle.”

HOOFDSTUK 4

Wijzigingen van het Wetboek der Successierechten

Art. 29

Artikel 133*novies* van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 15 maart 1999, wordt aangevuld met het volgende lid:

“Het openbaar ministerie kan de feiten waarvan het kennis genomen heeft tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, strafrechtelijk vervolgen.”

Art. 30

Artikel 133*decies* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1986 en gewijzigd bij de wet van 13 maart 2002 wordt aangevuld met een vierde lid, luidende:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

HOOFDSTUK 5

Wijzigingen van het Wetboek Diverse Rechten en Taksen

Art. 31

Artikel 207*novies* van het Wetboek Diverse Rechten en Taksen wordt aangevuld met het volgende lid:

“Het openbaar ministerie kan de feiten waarvan het kennis genomen heeft tijdens het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering, strafrechtelijk vervolgen.”

Art. 32

Artikel 207*decies* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1986 wordt aangevuld met een vierde lid, luidende:

“Het eerste lid is niet van toepassing op de ambtenaren die deelnemen aan het overleg bedoeld in artikel 29, derde lid van het Wetboek van Strafvordering.”

Art. 33

Dans les articles 207, 207*bis* et 207*quater* du même Code, les mots “125 000 EUR” sont chaque fois remplacés par les mots “500 000 euros”.

Art. 34

Dans l’article 207*quinqüies*, § 3, du même Code, les mots “n’est pas applicable” sont remplacés par les mots “est applicable”.

TITEL 6

Dispositions transitoires

Art. 35

Les articles 3, 4, 5 et 14 ne s’appliquent pas aux infractions qui, dans une intention frauduleuse ou à dessein de nuire, ont été commises avant l’entrée en vigueur de la présente loi.

17 novembre 2011

Art. 33

In de artikelen 207, 207*bis* en 207*quater* van hetzelfde Wetboek worden de woorden “125 000 EUR” telkens vervangen door de woorden “500 000 euro”.

Art. 34

In artikel 207*quinqüies*, § 3, van hetzelfde Wetboek, worden de woorden “geen toepassing op” vervangen door de woorden “toepassing op”.

TITEL 6

Overgangsbepalingen

Art. 35

De artikelen 3, 4, 5 en 14 zijn niet van toepassing op de inbreuken die, met bedrieglijk opzet of met het oogmerk om te schaden, zijn begaan voor de inwerking-treding van deze wet.

17 november 2011

Raf TERWINGEN (CD&V)
 Alain MATHOT (PS)
 Carina VAN CAUTER (Open Vld)
 Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen!)
 Josy ARENS (cdH)
 Marie-Christine MARGHEM (MR)
 Dirk VAN DER MAELEN (sp.a)
 Georges GILKINET (Ecolo-Groen!)